

Moja vloga v znanost: posameznik v znanosti med tradicijo in modernostjo.

Izr. prof. dr. Uroš Pinterič

Novo mesto, 16.12.2015

Spoštovane kolegice in kolegi, dragi gostje

V imenu fakultete in v svojem imenu vas lepo pozdravljam na Fakulteti za organizacijske študije v Novem mestu. Moje ime je Uroš Pinterič in sem izredni profesor za področje politologije ter docent za področje menedžmenta. V trinajstih letih, od kar sem vstopil v visokošolski prostor, sem opravljal različne akademske zadolžitve od asistentskega dela do prodekanstva. Deloval sem na večjem številu akademskih institucij, v Sloveniji in v tujini. Trenutno je del moje dejavnosti še vedno močno povezan s Karlovo univerzo v Pragi, ki sodi med 300 najboljših univerz na svetu in je z ustanovitvijo leta 1348 ena najstarejših univerz na svetu. Po kriterijih slovenske raziskovalne agencije in bibliografije se uvrščam pogosto med najboljše slovenske družboslovce/politologe.

Moje sodelovanje s FOŠ se je začelo že leta 2005, pred nastankom same fakultete. Čeprav takrat še nisem vedel, da je to del tega sodelovanja, zaradi katerega danes pred vami stojim, kot del FOŠ-evega mozaika. Ponosen? Da. Predvsem na to, da sem lahko tvorni del te zgodbe, ki postaja del evropskega visokošolskega prostora. Ko govorim o tej fakulteti, ne razumite narobe, To ni institucija, to ni organizacija, to smo ljudje, ki to fakulteto tvorimo, študentje,

podporno osebje in predavatelji. In tudi vi, dragi gostje. Vsakič, ko se nas spomnite, v dobrem ali v slabem s svojo mislijo vplivate na nas, saj vas vaša misel vodi v dejanja in v tem pogledu upam, da sem danes med prijatelji, ki mislijo in želijo dobro.

Današnji doktorski kolokvij je milo rečeno specifičen. Praksa je razprava o tej ali oni temi s področja neke stroke. Sam pa se želim posvetiti vprašanju identitete osebe, s katero se srečujete v predavalnici, ki je vaš vodnik do izobrazbe, ki poskuša biti vaša luč v znanju, pa je tako pogosto zgolj samo človek. Ta doktorski kolokvij je odgovor na nekatere dileme, ki izhajajo iz nejasnega razumevanja delovanja akademskega prostora.

Najprej mi dovolite, da definiram akademski prostor. Akademski prostor je v osnovi duh preteklega časa, ki ga nadomešča modernost, kateri se bi morali upirati, pa ji namesto tega podlegamo. Akademski prostor je duh, ki zahteva odgovore, ki niso površinski, odgovore, ki niso ozki in odgovore, ki jih je mogoče dokazovati, potrjevati ali ovreči skozi znanstveno metodo, pa naj si gre za eksperimentalno dokazovanje ali zgolj za dialektično metodo argumentiranega iskanja absolutnega odgovora. Pa vendar vsak odgovor ni absoluten. Vprašanje je, če obstaja odgovor, ki je absoluten, če obstaja univerzalni zakon stvarstva. In če, odgovor na kaj je. Na to zakaj smo? Na to, kdo smo, od kod smo in kam gremo? Ali pa je zgolj temeljna formula, ki zaobjema vse ostale pojave, ujete v izpeljane formule. Karel Popper je s svojim metodičnim dvomom skozi dialektiko

dokazal obstoj boga in obstoj sebe. Vsaj začasno. Ali je pomembno? Danes se zdi, da ne. V spiralo globalizacijskega sesuvanja sveta samega vase, je akademski duh zamrl, se razkrojil. Iz poglobljenega poskusa razumevanja, vedno bolj prehajamo na polit-ekonomsko vodene hitre rešitve, ki zadostijo Newtonskemu vzročno-posledičnemu principu ter zanemarijo vprašana celovitosti, vzporednosti in ukrivljanja prostora in časa. Mehanicistično razumevanje narave je bilo ovrženo s teorijo relativnosti pred 100 leti (1916, dve leti pred nastankom Ljubljanske univerze). Mehanicistično razumevanje družboslovja pa se iz njemu lastne želje po pripoznanosti znanstvenosti v razmerju do naravoslovja utaplja v iskanju vzročno posledičnih povezav namesto poskusa razumevanja kompleksnosti in pristajanja na vzporednost prostorov in časov, ki so ne zgolj (in predvsem ne) naravna danost temveč družbeni konstrukt oblikovan skozi različne konsenze o realnosti, ki pa je vsakič posebej zgolj dogovorna realnost. In to do absolutne relativnosti, ki jo ne more zanikati niti smrt. Saj niti o tem ni absolutnega konsenza, kje točno je ločnica prehoda ter ali je ta prehod dejanski konec, nov začetek istega v drugi obliki ali transformacija v drugo obliko.

Vse zgornje dileme so posledica razpada tradicionalne akademije, in so prinesle večinoma absolutno empirično dokazljivo znanost z minimalnim prostorom za občutenja realnosti. Za intuitivno razumevanje, na podlagi kombinacije znanja in izkustva. V tem svetu, znanost ni lepota iskanja in razumevanja novega temveč

čisti ekonomski proces, kjer v bele halje oblečeni laboranti iščejo hitre rešitve za sodobne težave posameznika, ki v poskusu doseganja sodobnih norm podlegajo težavam novega časa. Ali pa ti isti laboranti v svojih pohlepnih sanjah kreirajo težave sodobnega sveta, in potem za vrtoglave zneske ponujajo "odkritje" ustreznih zdravil. Temu natolcevanju lahko hitro oporekate, češ da nima prostora v akademski sferi in, da ni nič drugega kot podpihovanje teorij zarote. Morda imate prav. Verjetno imate prav. Toda ali je ta verjetnost dovolj visoka, da ne bi bilo akademsko to trditev testirati. Če bi me o tem vprašali pred 50, morda 100 let, in bi imel lastno vedenje današnjega dne, sem sposoben verjeti, da si zgolj domišljam. Z izkušnjo današnje znanosti in z današnjim lastnim vedenjem, pa je statistično tveganje, da bi tovrstne izprijene ideje zavrnil brez resne raziskave, preveliko.

Zato, da lahko razumem akademsko okolje danes pa moram razumeti svojo lastno vlogo v tem okolju. In temu danes posvečam ta razmislek.

Kdo sem, ko stopim iz predavalnice.

Prva točka razumevanja člana akademije je definiranje samega sebe. Tisti del, ko tako kot danes, stojim pred vami bo prišel na vrsto v naslednji misli. Vendar sem tudi po tistem, ko se od akademije poslovim, še vedno akademska oseba. Tukaj naj izpostavim, da je akademija izvorno razumljena kot skupnost učiteljev in učencev, ki s skupnimi napori prispevajo k razvoju znanosti. Tudi o tem nekoliko kasneje. Torej, ko zaprem vrata kabineta se zame začne tisti,

študentom nevidni del mojega dela, ki ni primarno usmerjen v odgovarjanje na elektronsko pošto z vprašanji, na katera navadno odgovorim na prvem predavanju, temveč je usmerjen v tisto kreativno iskanje odgovorov na vprašanja, ki jih razumem kot ključna v kontekstu svoje radovednosti. Pa so ta vprašanja resnično pomembna. Zame so. Tako kot so za vsakega drugega člana akademske skupnosti verjetno njegova. Če temu ni tako, potem taka oseba ne bi smela vztrajati v akademiji in prepustiti mesto tistim, ki si tega želijo. Akademija je poklic in poslanstvo in ne služba. Vsak tvorni član akademije, kot študent ali kot predavatelj se bi tega moral zavedati in se temu delu posvečati z vso zmožnostjo, saj je le tako mogoče priti do tistih tako zelo pomembnih odgovorov. In s tem se vračamo na predhodno začeto misel – vsa vprašanja so enako pomembna. Pa boste rekli, da so nekatera pomembnejša, ker nam zagotavljajo nemoteno oskrbo s hrano, zdravje, mir, delo ali pa višjo kvaliteto življenja. Spoštovani, kakšno vlogo ima naše dolgo življenje, če nima smisla. Kakšna je kvaliteta tega življenja, če živimo v nevednost ujeti sužnji tehnologije in nesposobnosti odprte interpretacije stvarnosti. Ne želim trditi, da je ena resnica oziroma ena realnost, vsak ima svojo. Vendar pa trdim, da je za sprejetje vsake lastne resnice potrebno odprto presoditi vse druge resnice in jih ne ignorirati, temveč z argumentom zavreči. Nedolgo nazaj sem z nekaterimi med vami razpredal o nujnosti jasnega pojmovanja oziroma definiranja in v dobro tega na tem mestu opozarjam na danes v družbi tako zelo neselektivno

rabo besed "normalno" in "naravno". Naravno je namreč vse, kar ne zahteva nasilnega preoblikovana skozi produkcijske procese ali družbene norme. In normalno je vse, kar se pojavlja na podlagi Gausove krivulje.

Ko stopim iz predavalnice, se moj dan ne konča v popravljanju seminarskih nalog. Temveč najpogosteje spremeni v nočna pisanja, preračunavanja, predelovanja besedil, s katerimi poskušam doprinesi majhno sled v znanosti, v upanju, da na neki točki dosežem to, kar imenujemo preboj in iz akademskega pisuna postanem nekdo, ki je s svojo idejo spremenil razumevanje realnosti. Vsak večer to počne (gledano idealno) stotisoče meni podobnih. Samo v Sloveniji imamo danes registriranih preko 14.000 raziskovalcev. Po neki linearni analogiji jih je na primer v Nemčiji približno 700.000. Iz tega sledi, da je v Evropski uniji približno tri milijone raziskovalcev. Ta statistika je sicer precej površna vendar dovolj dobra ocena, da si lahko predstavljamo razsežnost tega kar naj bi bila elita znanja v Evropski uniji. Statistični podatki Evropske unije navajajo za leto 2011 1,63 mio FTE raziskovalcev od česar jih slaba polovica deluje v gospodarstvu in dobra polovica (0,87 mio.FTE) v visokošolskem okolju. Ob strani puščam debato, da od tega 1,63 mio FTE marsikdo predstavlja zgolj 50% FTE s čimer pridemo brez večjih težav na 3 mio posameznikov, ki... Brez olepševanj... ki dnevno iščejo načine, da uresničujejo svoje poklicne sanje ali pa si zgolj zagotavljajo preživetje. V tem početju namenim ure pisanju projektov, na podlagi zgornje statistike nosijo prekletstvo omejenih možnosti za uspeh. Celo

ob narcistični predpostavki, da sem najboljši, mi kvaliteta brez ustrezne podpore kolegov, v obliki pozitivne recenzije, ne omogoča uspeha v pridobivanju dodatnih sredstev. Enako me je vedno mogoče izločiti iz boja skozi prilagoditev kriterijev, letos sem zaradi kriterijev in zaradi pritiskov bil primoran izpustiti pripravo temeljnega raziskovalnega projekta, za kar sem bil dodatno "nagrajen" z izgubo partnerstva s tisto institucijo. Ne glede na lastno samopodobo me del okolja razume zgolj kot delovno sredstvo.

Vloga visokošolskih pedagogov v informacijski družbi

Na tej točki se vračam nazaj v predavalnico, v tisto razmerje, ki je marsikomu izmed vas najbližje. V tisto razmerje v katerem večina ljudi spozna akademski svet. Vloga akademske osebe se je skozi zgodovino sistematično spreminjala. Od nastanka prvih univerz v srednjem veku, preko renesančnega in razsvetljenskega iskanja resnice do obdobja preganjanja znanja v imenu absolutne resnice, ki izhaja iz zaupanja nezmotljivost nadčloveške moči, katero je moč imenovati vse od boga do temeljnega prapočela ali univerzalnega zakona narave, ki se še najbolj poskuša vključiti v znanstveni kontekst vendar ostaja izmuzljivo ne glede na vse preboje v razumevanju nastanka in konca sveta. Ko sem začel z akademskim delom je bila v ospredju želja po razumevanju (predvsem družbe), kasneje sem doumel, da je to kar počnem neke vrste poklic, ne zgolj služba temveč tisti kos mene kjer želim pustiti svoj pečat v družbi. Mi bo uspelo – ne vem. Če bom s svojimi delom, samo enemu

posamezniku spremenil življenje tako ali drugače na pozitivno sem dosegel svoje. Je to samovšečno? Menim, da ne. Verjamem, da bi vsak od nas moral imeti soroden odgovor v povezavi s tem, kar počne, saj v nasprotnem primeru zgolj opravlja službo, pri čemer se poraja vprašanje ali je v ospredju služiti kot služiti ljudem ali služiti kot služiti denar. In potem je prišla kriza srednjih let, ki je vezana na moje želje in cilje. Iz udobnega akademskega življenja, razpetega med predavalnico in knjige sem bil ekonomsko prisiljen v prevpraševanje smiselnosti tega, kar počnem. Ne glede na vse dileme in dvome, je bil odgovor na vprašanje o prihodnosti vedno povezan z vztrajanjem v akademskem okolju. Praktično za vsako ceno. Iz tega se je rodilo eno izmed ključnih vprašanj o sodobnem visokošolskem učitelju. Kdo ta oseba je in kakšna je njegova funkcija v moderni družbi. Če je v preteklosti profesor bil izvor znanja, vrhovna avtoriteta svojim učencem – kar lahko trdimo celo še za 15 let nazaj, danes temu ni več tako. Vsaj ne absolutno in avtomatsko. Danes je večina znanja lahko dostopnega na svetovnem spletu. Brez posrednika, brez dodatnih šumov v komunikaciji, v čisti obliki, pogosto kot surov podatek in ničkolikokrat interpretiran. Zato seveda z največjo lahkoto razumem, kako sem postal odvečen v pedagoškem procesu. Toda zakaj sem potem nadomeščen z drugimi posamezniki. Torej nisem odvečen temveč zgolj nadomestljiv (največkrat s cenejšo delovno silo, kar je ekonomsko logično in o čemer bom nekaj besed spregovoril v nadaljevanju). Torej, kakšna je potem moja vloga v tem kontekstu,

med poplavo informacij in cenejših nadomestkov. Sem filter in interpret. Vloga profesorja v sodbenem svetu se je sistematično in ekstremno spremenila. S svojim pogosto ekstremno specializiranim znanjem ne more biti več klasični prenašalec znanja – v tem kontekstu je neučinkovit in neekonomičen. Toda nič ne more nadomestiti, sposobnosti človeka, ki naj bi posedoval relativno široko in na nekem področju poglobljeno znane, da novim generacijam informacije, ki so na voljo, osmisli, postavi v kontekst, in umesti v njihov miselni okvir. Ta sposobnost pri večini skozi njihovo lastno izkušnjo narašča in jih dela vedno bolj kompetentne za tovrstno delo, od svojim naslednikov. Sodobni predavatelj mora torej v tem kontekstu postati, ne več papagajsko orodje prenosa znanja, temveč v prvi vrsti vrhunski mislec, ki se vrača h koreninam klasičnega pristopa znanosti, ko je učenje potekalo v dialogu in borbi argumentov. In v duhu vračanja h koreninam moramo razumeti tudi enega ključnih spregledanih premikov v razumevanju znanosti, ki od mikro-disciplinarnega obravnavanja pike na fižolu prehaja skozi multi- in interdisciplinarno razumevanje realnosti v trans-disciplinarnost. Čeprav je v svetovni znanosti poskus uveljavitve trans-disciplinarnosti vezan na prelom tisočletja, v Sloveniji v tej smeri nismo naredili praktično nič. Nič od davno pozabljenega in zapostavljenega Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je zadnji v slovenskem prostoru posedoval znanje, ki je obsegalo in presegalo meje posamezne znanstvene discipline. Šele sedaj po več kot 300 letih imamo priložnost brati njegovo delo v Slovenskem jeziku, čeprav je bila

avtorju podeljena takrat najvišja možna akademska čast, biti član kraljeve družbe (Royal Society). To čast je pridobil s svojim življenjskim delom ter posebno za vzpostavitev razumevanja delovanja presihajočega Cerkniškega jezera – on, ki je verjel v čarovnice je z znanstvenim pristopom (kasneje verificirano) znanstveno razložil delovanje enega najbolj fascinantnih naravnih pojavov v Sloveniji. V vseh teh 300 letih, nismo bili sposobni vzpostaviti zavesti, da je on ideal trans-disciplinarnega raziskovalca, h kateremu se moramo kot člani akademske skupnosti vračati v želji po razumevanju stvarnosti. Slovenska znanost je v veliko ozirih napredna, ne zgolj sama zase, temveč tudi primerjalno, vendar močno zaostaja na področju samorefleksije, vezane na lastno dodano vrednost in v poskusu preseganje sedanjega nivoja. Pogosto nam je dovolj, da smo točno to, za kar nas ocenjuje javnost. Nadpovprečno plačani srednješolski učitelji, ki otrokom vbijajo neuporabno teorijo (zaradi lastne omejenosti ali pa zaradi zahtev države pri oblikovanju visokošolskega izobraževanja). V tem kontekstu menim, da je primerna pobuda in zahteva, da je, v imenu pozabljenega začetka slovenske znanosti, primeren poziv, da dnevno dokazujemo, da smo več kot to. Več kot zgolj učitelji z največ ugodnostmi in zelo razpršenimi obvezami. Torej naj bo to poziv, da postanemo člani akademske skupnosti v zavesti, da moramo spremeniti lastno samopodobo, zato da bomo lahko spremenili javno podobo in postali to kar bi morali biti – center razvoja znanja zaradi naše lastne vedoželjnosti. In, da bomo kot

taki zgled vsem tistim, ki vstopajo v akademsko skupnost. Žal pa se moramo zavedati, da je v zadnjem obdobju država jasno pokazala, da je naša usoda usmerjena v usodo prej omenjenega žlahtnega gospoda s Kranjske, ki je v želji po znanju svoje življenje sklenil v veliki revščini. Pa vendar, je bil bogatejši od večine izmed nas – saj je posedoval (zgodovinsko gledano) neskončno znanje, ki ga na žalost pogosto premalo cenimo in danes zamenjujemo za minljive vrednosti, kot so diploma, denar in 5 minut slave, ki so nam na dosegu roke z nekaj spretnosti in ležerno ugodnostjo, ki jo ponuja varljivo zavetje tehnološkega napredka.

Skušnjave in pasti dela v visokošolskem prostoru.

Vse prej navedene zahteve in pričakovanja težijo k poenostavljanju na vseh nivojih. To poenostavljanje pa pogosto prinese s sabo različne rešitve. Tokrat se ne bom poglobljal v javnopolitične rešitve, državne rešitve, institucionalne rešitve temveč predvsem tiste rešitve, katerih se poslužujemo kot posamezniki. Te rešitve so pogosto povezane z razkolom med moralo in nujo po zadovoljitvi takšnih ali drugačnih pričakovanj. Države po svetu namenjajo temeljnim raziskavam vedno manj denarja, razvoj novih spoznanj pogosto prenašajo na gospodarske subjekte, kjer se spoznane konča z zaščito medtem ko dodana vrednost v smislu znanstvenega spoznanja ostane zamrznjena in nedostopna novim generacijam. Na drugi strani si temeljna znanost, ujeta v akademski svet pogost (predvsem v manjših državah) ne more privoščiti finančnega vložka, kot

ga zmorejo razvojni instituti podjetij. Tovrstno razmerje moči povzroča večkratno škodo, saj je čista znanost kot prvo finančno kastrirana, kot drugo, ne omogoča prenosa novih znanj in ostaja vedno bolj ujeta v času, ko so bila sredstva na voljo. Iz tega izhaja, da so pogosto "znanstvena spoznanja" ujeta v nepomembne partikularnosti z veliko možnostjo odkrivanja tople vode, ki je posledica omejenega pretoka znanstvenih spoznanj iz ekonomske v akademsko sfero. Sočasno pa je ekonomska sfera ekstremno selektivna pri podpori različnih znanstvenih disciplin (glede na pričakovanja s povečanjem premoženja podjetja oziroma profita). V tem duhu postanejo predvsem družbene vede in humanistika v pretežni meri odvečne oziroma nepomembne ter posledično nesposobne boja za ustrezen delež financiranja. Pri tem je potrebno poudariti to, na kar opozarjajo tudi nekateri drugi avtorji, da znanost, če želi biti znanost, ne sme biti podvržena finančnemu pritisku, saj se prelevi iz subjekta družbenega napredka v objekt ekonomskega trgovanja. Z drugimi besedami, znanost postane predmet akademske prostitucije, kjer na trgu velikega števila slabih ponudnikov, koljemo en drugega za relativno majhne zneske. Kakšne so realne posledice tega? Poleg že omenjenega omejenega dosega razvoja znanosti kot take, je ključna posledica nevidna. Kastrirana znanost producira kilavo seme oziroma relativno slab izobraženo generacijo bodočih "znalcev"/strokovnjakov. To vodi v visoko neizobraženo družbo, katere najvišji dokaz so lahko ZDA, ki so na eni strani med vodilnimi na marsikaterem področju

razvoja sočasno pa se ponašajo z več kot petino populacije, ki je funkcionalno nepismena (po podatkih ameriškega ministrstva za izobraževanje je bilo leta 2002 približno 20% ameriške populacije funkcionalno nepismene). Da ne bo nesporazuma, situacija je v Sloveniji dosti slabša, saj po nekaterih domačih raziskavah sodeč funkcionalna nepismenost ovira pri vsakdanjem življenju kar 70% ljudi.

Iz tega lahko precej gladko sklepamo, da takšen status določenim krogom ustreza, saj omogoča, da zaradi posedovanja posebne spretnosti (funkcionalna pismenost) upravljajo z družbo precej v okviru lastnih interesov.

In kje se v tej zmedi najde znanstvenik, raziskovalec? Na tisti točki, ko različni akademski standardi zahtevajo maksimalno aktivnost z omejenimi sredstvi z namenom povečanja sredstev. Sedaj že izpeto geslo publish or perish je 10 let obvladovalo akademski princip dela. V zadnjem obdobju vedno večje število škandalov prebuja akademsko zavest in daje upanje za spremembe. Prej omenjeni princip je raziskovalno delo v prvi fazi prelevil v nekritično objavljane vsega spisanega, pojav t.i. predatorskih revij, kjer vam za 200 evrov objavo praktično karkoli s čimer je znanost izgubila ves čar kolegialne presoje. Na drugi strani pa je postalo v času ekonomske krize več kot očitno jasno, da objavljane (pa čeprav v pozitivno ocenjenih revijah) niti pod razno ne prinese stabilne možnosti za obstanek, s čimer je geslo postalo vedno bolj publish and perish. Množica, večinoma mladih (bolj ali manj perspektivnih) raziskovalcev je nekaj let

sistematično objavljalo in se po koncu svojega doktorskega študija, ali nekoliko kasneje znašlo na zavodu za zaposlovanje ali v prekrnih pogojih dela med obvladovanjem svojega s.p. ter avtorskih in podjetnih pogodb. Na eni strani je to sicer nevredno ustreznega poimenovanja, po drugi strani pa je tovrstna prisila v kombinaciji z negotovostjo pripeljala akademsko produkcijo na nivo, ki ustreza staremu pregovoru "kolikor denarja, toliko glasb". Akademsko suženjstvo z zahtevo po visoki produktivnosti ter nizke nagrade za resno delo je, v kombinaciji z omejenimi sredstvi, izrodilo znanstveno produkcijo (predvsem na področju družboslovja in humanistike) v predelave, dodelave dopolnitve obstoječih besedil z vedno manj napora po spreminjanju, kaj šele, da bi prihajalo do sistematičnega publiciranja novih spoznanj, idej. K temu dodatno pripomore tudi dejstvo, da je vsakršna odklonskost v znanstveni metodologiji pogosto omejena na "mainstreamovski" oziroma čredni odnos do vsebine, kjer prevladujoče mnenje oziroma repliciranje raziskav omogoča pozitivne objave, medtem ko različne deviacije pogosto ne najdejo prostora za objavo, čeprav s samo vsebino morda ni nič narobe. V znaku vseh teh deviacij je akademski svet začel z opozorili, da znanost ne sme in ne more biti biznis, temveč privilegij rezerviran za drzne misli, ob razumevanju družbe, da ni bolj ali manj pomembnih, uporabnih znanstvenih spoznanj. Znanost mora zagotavljati dotok svežih spoznanj s sebi lastno dinamiko, ob upoštevanju etičnih standardov, pri čemer je nadalje na vsakem posamezniku, da ta spoznana prepozna, razume in

uporabi. V postopku Elsevier vs. Sci-Hub and Library Genesis, ki trenutno poteka v New Yorku, je nekdo izustil, da znanje ni javna dobrina in da je primerno dostop do njega omejevati. Se strinjam, samo potem ne moremo in ne smemo pričakovati, da se imamo pravico klicati družba znanja, saj je omejevanje sposobnosti razvoja in diseminacije znanstvenih spoznanj ključna ovira pri izgradnji družbe utemeljene na znanju.

Spoštovani, kaj povedati ob koncu?

Verjetno je primerno izraziti upanje, da sem s tem monologom vsaj deloma osvetlil, situacijo, položaj ter način dela v akademskem svetu z vsemi njegovimi prednostmi in slabostmi. Brez zadržkov izjavljam, da si želim, da se situacija v akademskem svetu izboljša. To bo dolgoročno prineslo celostni razvoj družbe kot celote. Seveda pa ta razvoj ne bo stvar trenutka, meseca, leta temveč vsaj desetletja. Vendar nadaljevanje sedaj načrtane poti vodi v napačno smer, kjer znanost ni podrejena resnici temveč polit-ekonomskim interesom, ter je posledično v svojem bistvu oropana temeljne lastnosti – svobode, akademske svobode, ki sicer zahteva na drugi strani odgovornost. Vendar, je ta odgovornost mogoča šele v stanju svobode. Spoštovani zbrani, želim vam vse dobro ob koncu leta ter vas vabim, da se meni in Fakulteti pridružite ter nas s svojo prisotnostjo podprete ob tovrstnih in podobnih priložnostih. Hvala.